

ถอดบทเรียนประเทศต้นแบบสู่แนวทางพัฒนา SMEs ไทยให้แข่งขันได้ในเวทีโลก

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs เป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยอย่างมากในฐานะกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๙๙.๕ ของจำนวนธุรกิจทั้งหมด (จำนวนผู้ประกอบการ SMEs ของไทย ๓.๒๘ ล้านราย จากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) ก่อให้เกิดมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ประมาณร้อยละ ๓๕ และยังเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญ โดยมีสัดส่วนการจ้างงานร้อยละ ๗๑ ของการจ้างงานทั้งประเทศ บทบาทของ SMEs ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการสร้างรายได้และการจ้างงานเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวิจัยและพัฒนา การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ รวมถึงการขยายธุรกิจไปสู่ตลาดต่างประเทศ ดังนั้น SMEs จึงถือเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างเศรษฐกิจไทย และมีส่วนช่วยกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจไปยังผู้ประกอบการในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนา SMEs อย่างต่อเนื่อง แต่การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และรูปแบบการแข่งขันในปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการต้องเผชิญกับความท้าทายที่มากขึ้นทั้งด้านเงินทุน ทักษะแรงงาน เทคโนโลยี และการเข้าถึงตลาด การสนับสนุน SMEs ควรมุ่งสร้างความสามารถให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาธุรกิจและแข่งขันได้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจึงได้ศึกษานโยบายการส่งเสริม SMEs ของประเทศต้นแบบ ๓ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) และมาเลเซีย เพื่อถอดบทเรียนและนำมาประยุกต์ใช้กับบริบทของประเทศไทย

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ให้ความสำคัญกับการพัฒนา SMEs และ Startups ในฐานะกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยมีหน่วยงานภาครัฐบาลทำหน้าที่ดูแล ส่งเสริม และพัฒนาโดยเฉพาะ นั่นคือ กระทรวงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจสตาร์ทอัพ (Ministry of SMEs and Startups : MMS) ซึ่งมีภารกิจสำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการเติบโตของ SMEs และ Startups การบ่มเพาะแนวคิดและนวัตกรรมให้พัฒนาเป็นธุรกิจ และการช่วยเหลือวิสาหกิจรายย่อย

จุดเด่นสำคัญของเกาหลีใต้

๑. การสนับสนุนเงินทุนให้แก่ SMEs และ Startups ตาม “ระยะการเติบโตของธุรกิจ” ตั้งแต่ธุรกิจเริ่มต้น ธุรกิจที่กำลังเติบโตและขยายตัว ไปจนถึงธุรกิจที่ประสบปัญหาและต้องการเริ่มต้นใหม่ แนวทางดังกล่าวทำให้เงินทุนของภาครัฐสามารถตอบโจทย์ผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มได้มากขึ้น เช่น กลุ่มสตาร์ทอัพจะได้รับการสนับสนุนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเข้าสู่ตลาด ส่วนธุรกิจที่อยู่ในช่วงขยายตัวจะได้รับการสนับสนุนด้านการส่งออก Smart Factory และเทคโนโลยีแห่งอนาคต ขณะที่ธุรกิจที่ประสบปัญหาจะได้รับเงินทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพและปรับโครงสร้างธุรกิจ

๒. โครงการ AX Sprint Preferred Track ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนในการขับเคลื่อน SMEs และ Startups ที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์และบริการปัญญาประดิษฐ์ (AI) ให้สามารถใช้งานได้จริงภายใน ๑ - ๒ ปี ผ่านวงเงินสินเชื่อที่สูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยพิเศษ และกระบวนการอนุมัติที่รวดเร็ว

๓. มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา โดยให้เครดิตภาษี R&D ในอัตราที่แตกต่างกันตามระดับความสำคัญของเทคโนโลยี รวมถึงสิทธิประโยชน์สำหรับธุรกิจใหม่และการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

๔. ระบบค้ำประกันสินเชื่อโดย Korea Technology Finance Corporation (KOTEC) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินภาครัฐที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อ และประเมินเทคโนโลยีสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และ Startups สามารถประเมินศักยภาพทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของธุรกิจแทนการพิจารณาเฉพาะหลักทรัพย์ค้ำประกัน ระบบดังกล่าวช่วยให้ธุรกิจที่มีเทคโนโลยีและศักยภาพในการเติบโตสามารถเข้าถึงเงินทุนได้มากขึ้น

บทเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย คือ การปรับรูปแบบการสนับสนุนจากมาตรการที่ดำเนินการหลายหน่วยงานแยกกันไปสู่ระบบการสนับสนุนแบบครบวงจร หรือ One-stop Service และแบ่งตามศักยภาพและระยะการเติบโตของธุรกิจ พร้อมเชื่อมโยงเงินทุน เทคโนโลยี ภาษี การพัฒนาทักษะ การตลาด และการเข้าถึงตลาดต่างประเทศเข้าด้วยกัน ทำให้มาตรการภาครัฐไม่ได้มุ่งเพียงช่วยเหลือให้ธุรกิจอยู่รอด แต่มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและผลักดัน SMEs ให้เติบโตเป็นธุรกิจที่มีนวัตกรรมและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา SMEs โดยมุ่งสร้างความสามารถในการแข่งขันผ่านการยกระดับเทคโนโลยี การสนับสนุนเงินทุน การส่งเสริมนวัตกรรม และการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี โดยมีสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและสตาร์ทอัพ (SMESA) เป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย แนวทางการช่วยเหลือ SMEs ของไต้หวันให้ความสำคัญอย่างมากกับการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจและยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการ

จุดเด่นสำคัญของไต้หวัน

๑. การส่งเสริมการนำ AI มาใช้ในธุรกิจผ่านโครงการ SME Intelligence Management Efficiency Enhancement Project ซึ่งให้บริการตรวจวินิจฉัยธุรกิจ การศึกษาโมเดลธุรกิจ และคำปรึกษาเพื่อช่วยให้ SMEs สามารถนำ AI มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

๒. การพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางห่วงโซ่อุปทานฮาร์ดแวร์ AI ของโลก โดยมีบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำเป็นกำลังสำคัญ พร้อมทั้งผลักดันเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น Silicon Photonics เป็นเทคโนโลยีที่ใช้ "แสง" (โฟตอน) ในการรับ ส่ง และประมวลผลข้อมูลบนชิปซิลิคอน เพื่อให้ได้ชิปที่ส่งข้อมูลได้เร็วขึ้นและประหยัดพลังงานมากกว่า และเทคโนโลยีควอนตัม รวมถึงการสนับสนุนการลงทุนและการบ่มเพาะสตาร์ทอัพ ด้าน AI ขณะเดียวกันยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของข้อมูลและธรรมาภิบาล AI เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานเทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ

๓. โครงการ Small Business Innovation Research (SBIR) ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาของ SMEs โดยให้เงินอุดหนุนแบบให้เปล่าเพื่อลดความเสี่ยงด้านต้นทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ใหม่ ครอบคลุมทั้งเทคโนโลยีนวัตกรรมและบริการนวัตกรรม รวมถึงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการจดสิทธิบัตร โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนต้องเป็นธุรกิจที่จดทะเบียนถูกต้อง มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ด้านขนาดธุรกิจ และเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาใหม่ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับการได้รับทุนจากหน่วยงานอื่น

๔. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่าน SME Development Act (พระราชบัญญัติพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) โดยให้สิทธิประโยชน์หลักในการลดหย่อนภาษีจากการจ้างงาน เพื่อสนับสนุนกลุ่มคนรุ่นใหม่และผู้สูงอายุ รวมถึงสิทธิประโยชน์ด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D)

๕. กองทุนค้ำประกันสินเชื่อ Small and Medium Enterprise Credit Guarantee Fund of Taiwan หรือ Taiwan SMEG ซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีศักยภาพแต่ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยร่วมมือกับสถาบันการเงินทั่วประเทศเพื่อให้ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้น กลไกดังกล่าวช่วยลดข้อจำกัดด้านหลักประกันและสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินธุรกิจ โดยสามารถค้ำประกันสินเชื่อได้ในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๙๐ สำหรับสินเชื่อบางประเภท และมีระยะเวลาผ่อนชำระสูงสุด ๕ ปี

บทเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย คือ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เงินทุน และสิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นเครื่องมือร่วมกันในการยกระดับ SMEs จากธุรกิจที่มุ่งเน้นการดำเนินงานแบบเดิมไปสู่ธุรกิจที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมสูง โดยภาครัฐไม่ได้สนับสนุนเฉพาะเงินทุน แต่ยังช่วยลดความเสี่ยงในการวิจัยและพัฒนา เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อ ส่งเสริมการจ้างงาน และสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและเศรษฐกิจสีเขียว จึงเป็นแนวทางที่มุ่งสร้างความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ในระยะยาวและเชื่อมโยงผู้ประกอบการเข้ากับทิศทางเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ

มาเลเซีย ให้ความสำคัญกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) ในฐานะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจ มุ่งเน้นการช่วยเหลือให้ธุรกิจสามารถรับมือกับความผันผวนทางเศรษฐกิจ พร้อมกับยกระดับความสามารถในการแข่งขัน โดยการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน ลดข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุน และช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลงทุนเพื่อยกระดับธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีทั้งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เงินอุดหนุน และมาตรการลดภาระทางภาษี

จุดเด่นสำคัญของมาเลเซีย

๑. โครงการ SINAR ให้ทั้งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและเงินอุดหนุนสำหรับการยกระดับธุรกิจ ทำให้ผู้ประกอบการมีทั้งเงินทุนหมุนเวียนและเงินสำหรับการลงทุนพัฒนากิจการ

๒. มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อจูงใจให้ภาคธุรกิจลงทุนในสินทรัพย์และเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะ Investment Tax Allowance (ITA) ที่ให้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่าย รวมถึงการบรรเทาภาระภาษีในด้านต่าง ๆ เช่น การลดภาษีบริการสำหรับค่าเช่าพื้นที่ การผ่อนผันการบังคับใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และการคืนภาษีส่วนเกินเพื่อช่วยรักษาสภาพคล่องของกิจการ

๓. SME Corp Malaysia ยังช่วยอำนวยความสะดวกในการขึ้นทะเบียนและรับรองสถานะ MSME เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์จากภาครัฐได้ง่ายขึ้น

๔. การเร่งเปลี่ยนผ่านธุรกิจเข้าสู่ระบบดิจิทัลและ AI โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับการนำระบบอัตโนมัติที่ขับเคลื่อนด้วย AI มาใช้ในภาคการผลิต การใช้ Cloud และซอฟต์แวร์ SaaS ในภาคบริการ การยกระดับความปลอดภัยทางไซเบอร์ ตลอดจนการพัฒนาทักษะบุคลากรด้าน AI และการวิเคราะห์ข้อมูลให้สามารถใช้งานเทคโนโลยีดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ-แนวทางแบบ Dual Approach จึงช่วยให้การลงทุนด้านเทคโนโลยีเกิดผลในทางปฏิบัติ และช่วยยกระดับศักยภาพของแรงงานไปพร้อมกัน ไม่ได้สนับสนุนเฉพาะการ “ซื้อเทคโนโลยี” แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้จริงด้วย โดยภาครัฐมีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตั้งแต่การฝึกอบรม ซอฟต์แวร์และบริการดิจิทัลไปจนถึงการติดตั้งระบบและฮาร์ดแวร์ โดยการแบ่งเงินทุนตามระดับความพร้อมของธุรกิจ ตั้งแต่ Basic Digitalisation สำหรับการใช้ออฟต์แวร์คลาวด์และระบบ E-commerce ระดับ Advanced Digital Tools สำหรับ ERP, CRM และระบบวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงระดับ AI & Automation สำหรับ Machine Learning ระบบอุตสาหกรรมอัตโนมัติ และ IoT ผ่านโครงการ MSME Digital Grant MADANI เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการลงทุนในเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลได้ง่ายขึ้น ครอบคลุมหลายสาขา เช่น การผลิต บริการ เกษตรกรรม ก่อสร้าง ค้าปลีก และอาหารและเครื่องดื่ม

บทเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย คือ SMEs ไทยมีข้อจำกัดทั้งด้านเงินลงทุนและบุคลากรที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี ดังนั้นจึงต้องดำเนินนโยบายแบบควบคู่ ทั้งการผสมผสาน เงินทุน เงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์ทางภาษี การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและ AI และการพัฒนาทักษะแรงงาน เข้าด้วยกัน ทำให้การช่วยเหลือ SMEs ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการแก้ปัญหาสภาพคล่องระยะสั้น แต่ยังมุ่งสร้างศักยภาพในการปรับตัว เพิ่มประสิทธิภาพ และยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว พร้อมทั้งใช้ความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นกลไกในการเปิดตลาดและเชื่อมโยง SMEs เข้าสู่ห่วงโซาการผลิตระดับภูมิภาค

จากการถอดบทเรียนประเทศต้นแบบภายใต้บริบทของประเทศไทย พบว่า SMEs เป็นกลุ่มธุรกิจที่สามารถสร้างการเติบโต นวัตกรรม การจ้างงาน และความสามารถในการแข่งขันให้แก่ประเทศได้ ดังนั้น ประเทศไทยควรปรับแนวทางจาก “การช่วยเหลือ” ไปสู่ “การสร้างศักยภาพเพื่อการเติบโต” โดยเริ่มจากการสนับสนุนแบบแยกส่วนและระยะสั้น ไปสู่การพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งมีแนวทางการขับเคลื่อน SMEs ของไทย ดังนี้

แนวทางแรก คือ **จัดระบบสนับสนุนตามระยะการเติบโตของธุรกิจ** โดยนำแนวคิดของเกาหลีใต้มาปรับใช้กับ SMEs ที่มีการแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะเริ่มต้นธุรกิจควรได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเข้าสู่ตลาด (๒) ระยะธุรกิจเริ่มเติบโตควรได้รับสินเชื่อและการสนับสนุนเพื่อเพิ่มผลิตภาพ และ (๓) ระยะธุรกิจมีศักยภาพสูงควรได้รับการสนับสนุนด้าน R&D เทคโนโลยี AI การส่งออก และการเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกัน ธุรกิจที่ประสบปัญหาควรมีระบบให้คำปรึกษาและปรับโครงสร้างก่อนเข้าสู่กระบวนการสนับสนุนทางการเงิน

แนวทางที่สอง คือ **สร้างระบบการเงินสำหรับ SMEs ที่ใช้ศักยภาพของธุรกิจเป็นเกณฑ์สำคัญ** โดยพัฒนาระบบค้ำประกันสินเชื่อให้สามารถประเมินเทคโนโลยี นวัตกรรม ทรัพย์สินทางปัญญา และศักยภาพทางธุรกิจได้มากขึ้น ซึ่งเป็นบทเรียนจากเกาหลีใต้และไต้หวัน เพื่อให้ SMEs ที่มีศักยภาพแต่ขาดหลักทรัพย์สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาระบบ Digital Finance ที่ช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการเข้าถึงเงินทุน

แนวทางที่สาม คือ **เร่งการเปลี่ยนผ่าน SMEs สู่ดิจิทัลและ AI** โดยนำแนวทางของมาเลเซียและไต้หวันมาปรับใช้ โดยภาครัฐควรให้การสนับสนุนตั้งแต่การวิเคราะห์ความพร้อม การเลือกเทคโนโลยี การจัดซื้อซอฟต์แวร์และระบบ Cloud การนำ AI และระบบอัตโนมัติมาใช้ ตลอดจนการฝึกอบรมบุคลากร ทั้งนี้ การให้เงินสนับสนุนควรเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ เช่น การลดต้นทุน เพิ่มผลิตภาพ เพิ่มยอดขาย หรือเพิ่มจำนวนลูกค้า มากกว่าการวัดเพียงจำนวนโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน

แนวทางที่สี่ คือ **สร้างระบบสนับสนุน R&D และนวัตกรรมสำหรับ SMEs อย่างต่อเนื่อง** โดยนำแนวคิด SBIR ของไต้หวันมาเป็นต้นแบบ และเชื่อมโยงกับมาตรการเครดิตภาษีแบบเกาหลีใต้ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกได้ว่า จะรับเงินอุดหนุนโดยตรงหรือใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้จริง

แนวทางที่ห้า คือ **เชื่อมโยง SMEs กับห่วงโซ่อุปทานและตลาดโลก** โดยประเทศไทยควรใช้บริษัทขนาดใหญ่ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และหน่วยงานรัฐเป็นกลไกเชื่อมโยง SMEs เข้ากับตลาดและเทคโนโลยี เช่น การจับคู่ธุรกิจ การพัฒนามาตรฐาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน รวมถึงการจัดโครงการพา SMEs ไปทดลองตลาดต่างประเทศและสร้างเครือข่ายกับคู่ค้าต่างชาติ

แนวทางที่หก คือ **ทำให้ระบบสนับสนุน SMEs เข้าถึงง่ายและเป็นระบบเดียวกันมากขึ้น** กล่าวคือ ผู้ประกอบการควรสามารถกรอกข้อมูลพื้นฐานเพียงครั้งเดียว แล้วระบบสามารถประเมินความต้องการและแนะนำมาตรการที่เหมาะสม ทั้งด้านเงินทุน เทคโนโลยี การฝึกอบรม ภาษี และการตลาด วิธีการดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาที่ผู้ประกอบการต้องค้นหาข้อมูลจากหลายหน่วยงานและสภาระดับด้านเอกสาร

SMEs มิใช่เพียงผู้ประกอบการรายย่อย แต่คือโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เป็นฐานรากแห่งความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศไทย การขับเคลื่อนภาค SMEs ให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบนิเวศทางธุรกิจที่เอื้อต่อการลงทุน การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม และการขยายตลาด การดำเนินนโยบายในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ SMEs ไทยสามารถยกระดับจากผู้ประกอบการที่มุ่งเน้นตลาดภายในประเทศไปสู่การเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่มูลค่าระดับสากล และสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สิงหาคม ๒๕๖๙

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)